

Samozatrudnienie i podatek dochodowy (PIT)

Środa, 22 październik 2025, 11:22, autor: Fakturowo.pl

Coraz więcej osób rezygnuje z etatu i zakłada własną działalność gospodarczą. Samozatrudnienie daje większą elastyczność, ale też oznacza konieczność samodzielnego rozliczania podatków. Jednym z najważniejszych obowiązków jest wybór i prawidłowe rozliczanie podatku dochodowego – czyli PIT. Warto zrozumieć, jak to działa, zanim wystawisz pierwszą fakturę.

Co to jest podatek PIT w działalności gospodarczej

Podatek PIT (Personal Income Tax) to podatek od dochodu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. W praktyce płacisz go od różnicy między przychodami a kosztami uzyskania przychodu – czyli od faktycznego zysku firmy. Jeśli nie masz kosztów, płacisz podatek od całości przychodu (np. przy ryczałcie). Jeśli koszty są znaczące, opodatkowanie na zasadach ogólnych lub liniowo może być korzystniejsze.

Formy opodatkowania dla samozatrudnionych

Przy zakładaniu firmy musisz wybrać formę opodatkowania. To decyzja, którą warto dobrze przemyśleć, bo wpływa bezpośrednio na wysokość podatku i sposób prowadzenia księgowości.

1. Zasady ogólne (skala podatkowa). Stawki: 12% do kwoty 120 000 zł i 32% powyżej tego progu. Zaletą jest możliwość korzystania z ulg i rozliczania się wspólnie z małżonkiem. Wadą – wyższe podatki przy większych dochodach.
2. Podatek liniowy 19%. Stała stawka niezależna od wysokości dochodu. Dobre rozwiązanie dla osób zarabiających więcej, które nie korzystają z ulg rodzinnych. Nie ma tu wspólnego rozliczenia ani kwoty wolnej od podatku.
3. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych. Podatek płacony od przychodu, bez pomniejszania o koszty. Stawka zależy od rodzaju działalności (np. 3%, 8,5%, 12%, 15%). Sprawdza się przy niewielkich kosztach prowadzenia działalności – np. freelancerzy, informatycy, doradcy.

Jak rozliczać PIT w działalności jednoosobowej

Po wyborze formy opodatkowania musisz pamiętać o kilku obowiązkach:

- prowadzenie odpowiedniej ewidencji (KPiR lub ewidencji przychodów),
- opłacanie zaliczek miesięcznych lub kwartalnych na PIT,
- roczne zeznanie podatkowe (PIT-36, PIT-36L lub PIT-28),
- zgłoszenie formy opodatkowania do CEIDG.

Jeśli korzystasz z programu fakturowego (np. Fakturowo.pl), większość danych potrzebnych do rocznego PIT-u możesz zebrać automatycznie – program podsumuje przychody, koszty i zaliczki.

Co można wliczyć w koszty uzyskania przychodu

To pytanie wraca na forach najczęściej. W kosztach możesz ująć wszystkie wydatki, które są faktycznie związane z działalnością – np.:

- zakup sprzętu i oprogramowania,
- telefon i internet,
- paliwo i eksploatacja auta,
- księgowość, szkolenia, reklama.

Ważne, by każdy koszt był udokumentowany fakturą i faktycznie służył działalności. Dokumenty najlepiej gromadzić na bieżąco – ułatwia to późniejsze rozliczenie w PIT.

Jak wybrać najlepszą formę podatku PIT dla siebie

Nie ma jednej odpowiedzi. Warto porównać kilka wariantów:

- jeśli masz duże koszty – rozważ zasady ogólne lub podatek liniowy,
- jeśli masz niskie koszty i wysokie przychody – często ryczałt będzie korzystniejszy,
- jeśli planujesz wspólne rozliczenie z małżonkiem – wybierz zasady ogólne.

Najlepiej skonsultować wybór z księgowym lub doradcą podatkowym. Wiele biur rachunkowych oferuje krótkie konsultacje online.

Podsumowanie

Samozatrudnienie to większa niezależność, ale i obowiązki wobec urzędu skarbowego. Kluczowe jest, by od początku wiedzieć, jak działa PIT i jaką formę opodatkowania wybrać. Dzięki temu unikniesz niepotrzebnych stresów i nadpłat, a rozliczenia będą po prostu jasne.

Tagi: samozatrudnienie pít, podatek dochodowy, działalność gospodarcza, formy opodatkowania, ryczałt, podatek liniowy, zasady ogólne, kpir, koszty firmowe, ceidg, fakturowo